

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. **24.10.2023**

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HEDEP Grup Başkanvekili
Erzurum Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde Maraş'ın ilçeleri olan Pazarcık ve Elbistan merkezli ve 20 Şubat 2023'te Hatay ilçeleri Samandağ ve Defne merkezli depremler ile büyük bir yıkım yaşanmış, 100 Binden fazla yurttaş yaşamını yitirmiş, onbinlerce ev yıkılmış yahut ağır hasar almıştır. Bu nedenle deprem bölgelerinde yaşayan yurttaşlar, çadırlarda ve konteynırlarda yaşamlarını idame ettirmektedirler.

Bu ağır felaketin bir diğer önemli boyutu ise çok sayıda yurttaşın kayıp olma halidir. Deprem ardından yaralı kişilerin kayıtları alınmaksızın hastanelere sevk edilmesi nedeniyle deprem bölgesinden çok sayıda yurttaşın başka kentlere gitmiş olması, onların hayatta olup olmadığı hususunda muğlaklık yaratmıştır. Yine enkaz kaldırma çalışmaları esnasında çok sayıda yurttaşın vücut bütünlüğünü yitirmiş olduğu bilinmektedir. Bu durumda defin yapılırken vefat eden kişilerden DNA örneği alınmamış olması kimliklerinin tespit edilememesine, dolayısıyla kimlerin nereye defnedildiği noktasında belirsizliğe yol açmıştır. Bu nedenle çok sayıda aile, yakınlarının yaşıyor ya da yaşamadığını; yaşıyor ise nerede olduğunu ve hayatta değil ise nerede gömülü olduğunu bilememektedir. Mevcut halin, büyük bir acı yaşayan insanların travmalarını artırıcı etkisi göz ardı edilemez.

Bilindiği üzere çok sayıda aile, hala mezarlıklarda, hastanelerde ve sosyal medya paylaşımları ile kayıplarını bulmaya çalışmaktadır. Salt Hatay ilinde kimliği belirlenmemiş 1000 civarında cenaze olduğu gerçeği meselenin vahametini ortaya koymaktadır. Deprem 11 ili doğrudan etkilediği nazara alındığında, kayıp sayısının boyutları son derece çarpıcı rakamlara ulaşacak düzeydedir.

Deprem bölgesindeki kayıp yakınlarını arayan 100'e yakın aile, Deprem Mağdurları ve Kayıp Yakınlarıyla Dayanışma Derneği (DEMAK) adı altında birleşmişlerdir. Ailelerin aktarımına göre yüzlerce aile, yakınlarına dair bilgi sahibi değildir. Deprem ilk anında

yaralıların ambulanslara bindirildiklerine dair duyum alanlar, sonrasında hiçbir bilgiye erişemediklerini ifade etmektedirler. Yakınlarının ambulansla iken mi, hastaneye sevk edildikten sonra mı yaşamını yitirdikleri bilinmemekte, ötesinde onların hangi kentte hangi mezarlığa defnedildikleri meselesi yanıtsız kalmaktadır. Ailelere hastane hastane, şehir şehir, sokak sokak yakınlarını aramak için yoğun çaba sarfetmekte ancak bir netice elde edememektedir. Örneğin çocuk olan kayıpların Aile Bakanlığına bağlı evlerde mi kaldığı, yoksa çocukların başka ailelere evlatlık olarak mı verildikleri meselesi de ailelerin başat sorunudur. Yakınlarının nerede olduklarını bilememe halinin, yani yaşıyor ise nerede, vefat etmiş ise hangi mezarlıkta olduğuna dair bilgi sahibi olmamanın işkenceye dönüştüğü açıktır.

Bu bağlamda;

- 1- Deprem sonrasında enkaz kaldırma çalışmaları esnasında kaç savcı ve hakim görevlendirilmiştir?
- 2- Depremler sonrasında enkaz kaldırma çalışmaları esnasında kaç kişiden DNA örneği alınmıştır?
- 3- Deprem sonrasında enkazlardan çıkarılan herkesten DNA örneği alınmama gerekçesi nedir?
- 4- Depremlerde yaşamını yitirenlerin definleri gerçekleştirilirken kaç savcı görev almıştır?
- 5- Depremlerde yapılan definlerin tamamından DNA örneği alınmış mıdır?
- 6- Kimsesizler mezarlığına yapılan definlerde, kimlik tespit çalışmaları ve eşleştirmeler neden eksik yapılmıştır?
- 7- Depremler sonrasında vücut bütünlüğünü yitiren cenazelerden DNA örneği alınmış mıdır? Vücut bütünlüğü bozulan kimselerden DNA örneği alınmamışsa, alınmama gerekçesi nedir?
- 8- Yıkılan binalardan tüm cenazelerin çıkarılması beklenmeden enkaz kaldırma çalışmalarının yürütülme gerekçesi nedir?
- 9- Yıkılan binalardan tüm kişiler çıkarılmadan enkaz kaldırma çalışması yapılması sonucu kaç kişi yaşamını yitirmiştir? Kaç kişinin vücut bütünlüğünün bozulmuş olduğu tespit edilmiştir?
- 10- Tüm cenazeler çıkarılmaksızın enkaz kaldırma çalışmalarının ağır iş makineleriyle yürütülmesinin, cenazelere zarar vereceği neden değerlendirilmemiştir?
- 11- Enkaz kaldırma çalışmalarının, ölüye saygı çerçevesinde yürütülme gerekçesi nedir?
- 12- Ağır yaralı olanların derhal ambulanslara bindirildiği ve diğer kentlerdeki hastanelere sevk edildiği esnada kimlik belirleme çalışmaları neden yapılmamıştır? Hangi hastaneye hangi şehirden kaç kişinin sevk edildiği bilgileri neden kayıt altına alınmamıştır?
- 13- Bilhassa çocukların insan ticareti yaptığı bilinen kişiler eliyle kaçırıldıkları yönündeki iddialar değerlendirilmiş midir? Yapılan kayıp başvuruları bu çerçevede değerlendirilmiş midir?
- 14- Aile Bakanlığı tarafından kaç çocuğun evlatlık olarak verildiği bilgisi bakanlık verilerinizde mevcut mudur? Bu sayı kaçtır?
- 15- Yakınlarının bulunması amacı ile kaç kişi feth-i kabir talebinde bulunmuştur? Bu taleplerin kaçına yanıt verilerek kaç mezar yeniden açılarak DNA eşleştirme çalışması yürütülmüştür?

- 16-6 Şubat depremleri olağanüstü haller kapsamında olup tüm mezarlıkların açılarak kimlik tespiti çalışmalarının yürütülmesi söz konusu olacak mıdır?
- 17- Kayıp yakınlarının mağduriyetlerinin giderilmesi adına kayıpların bulunmasına dönük bir çalışma yürütülecek midir?
- 18- İnsan kaçakçıları tarafından kaçırılma iddiaları bağlamında bir çalışma yürütülmesi gündeminizde olacak mıdır?